

Zaaknummer : 01009189
Ons Kenmerk : ODH289525
Datum : 17-03-2022

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 11 februari 2021 hebben wij een conceptaanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. Op 15 juni 2021 is de aanvraag definitief in behandeling genomen. De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van Bedrijventerrein 't Oog ('Westpunt') en een aanliggende groenzone aan de noordzijde van het betreffende terrein. De ontwikkelingen zijn voorzien in het huidige veenweidegebied ten westen van de Polderweg en ten noorden van de Spoorweg in de gemeente Hardinxveld-Giessendam. De aanvraag is namens de gemeente Hardinxveld-Giessendam ingediend en ziet op de rugstreep (Epidalea calamita) en de heikikker (Rana arvalis). Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van de rugstreep en de heikikker;
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreep en de heikikker;
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreep en de heikikker;
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het anders dan voor verkoop onder zich hebben of vervoeren van de rugstreep en heikikker;
- artikel 3.34, eerste lid, van de Wet natuurbescherming inzake het uitzetten van de rugstreep en heikikker naar een compensatiegebied aan de noordzijde van het spoor (Betuwelijn).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 maart 2021 tot en met 1 januari 2026.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan de gemeente Hardinxveld-Giessendam;
- II. de voorschriften 1 tot en met 22 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de bij de conceptaanvraag aangeleverde gegevens van 11 februari 2021 en de nagezonden aanvullingen van 15 juni 2021, 23 december 2021 en 31 januari 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. Voor het vangen van heikikkers en rugstreepvallen op grond van artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb het volgende niet-selectieve vangmiddel aan te wijzen: vangemmer;
- V. dat deze ontheffing geldig is vanaf de bekendmaking van dit besluit tot en met 1 januari 2036.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden vooraf te melden (startmelding);
 - de exacte datum van het plaatsen en verwijderen van de amfibieënschermen vooraf te melden;
 - het ecologisch werkprotocol (zie vs. 3) op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen welke van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling in de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen schriftelijk of digitaal te worden ingediend en gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.

- 2 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 3 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de voor de heikikker en de rugstreeppad voorgestelde maatregelen opgenomen in hoofdstuk 5 van het Activiteitenplan van januari 2021, het Compensatieplan van 15 juni 2021 (hoofdstuk 4 t/m 7) en de notitie 'Bedrijventerrein 't Oog (Westpunt) te Hardinxveld-Giessendam' van 23 december 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:
 - a) de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b) de aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c) de uit te voeren werkzaamheden;
 - d) de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e) de mitigerende en compenserende maatregelen, inclusief een plattegrond waarop de locatie van de amfibieënschermen duidelijk is weergegeven;
 - f) de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g) het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 4 Uiterlijk één maand na inwerkingtreding van deze ontheffing dient het werkprotocol als bedoeld in voorschrift 3 te worden verstrekt aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie vs. 1).
- 5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (controle, vrijgave werkzaamheden, goedkeuring oplevering ecologische voorzieningen e.d.) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

- 6 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de rugstreepad en de heikikker.
- 7 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het Activiteitenplan van januari 2021, het Compensatieplan van 15 juni 2021 (hoofdstuk 4 t/m 7) en de notitie 'Bedrijventerrein 't Oog (Westpunt) te Hardinxveld-Giessendam' van 23 december 2021. Voor zover in de voorschriften iets anders is opgenomen dan gelden de voorschriften.
- 8 Indien een of meerdere in voorschrift 7 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 9 Tijdig voordat de in voorschrift 7 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs.1) te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

Afvangen rugstreepadden en heikikkers

- 10 Voordat het daadwerkelijke afvangen van de rugstreepad en heikikker met toepassing van de vangemmers van start gaat (niet zijnde het plaatsen van de schermen), dient bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vs. 1) melding te worden gedaan van de duur van deze maatregel, de controlefrequentie en controletijdstippen, inclusief een notitie waarin staat vermeld door wie de vangacties zullen worden uitgevoerd en bij welke vangresultaten wordt gestopt en waarom. De controles dienen hierbij tenminste in de ochtendperiode te worden uitgevoerd.
- 11 In het ecologisch logboek (vs. 3) dient door de deskundige (vs. 6) verslag te worden gedaan van het afvangen en uitzetten van de rugstreepadden en heikikkers. Het betreft het aantal vangemmers per strekkende meter, de momenten waarop de vangemmers zijn gecontroleerd, de notitie van het aantal gevangen rugstreepadden en heikikkers en eventuele bijvangsten. Daarnaast dient uit het logboek uitdrukkelijk te blijken dat voldoende rekening is gehouden met de weersomstandigheden tijdens het afvangen. Weersomstandigheden zoals droogte en regenval, maken dat vangemmers tijdelijk moeten worden dichtgezet dan wel dat er vaker moet worden gecontroleerd dan eenmaal per dag om onnodige stress of doden te voorkomen. Ook dient de toepassing van de vangemmers duidelijk te zijn beschreven. De vangemmers dienen aan de onderkant geperforeerd te zijn om overvloedige ophoping van regenwater te voorkomen.
- 12 De schermen dienen in goede staat te verkeren en regelmatig gecontroleerd te worden. Beschadigingen of andere omstandigheden waardoor de functionaliteit wordt belemmerd, dienen terstond te worden hersteld of opgelost te worden. In perioden dat er niet wordt afgevangen, dienen de vangemmers met een deksel te zijn afgesloten.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 13 Voorafgaand aan de werkzaamheden, dient door de deskundige (zie vs. 6) te worden gecontroleerd of er geen rugstreeppadden, heikikkers of larven meer aanwezig zijn in het plangebied. Hiervan wordt verslag gedaan in het logboek (vs. 3).
- 14 Schermen dienen te blijven staan totdat de werkzaamheden zijn afgerond om er zeker van te zijn dat er geen nieuwe influx is van rugstreeppadden en/of heikikkers naar het bouwterrein.

Werkuitvoering

- 15 Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden onverhoopt toch de nog eieren en/of larven in het plangebied worden aangetroffen, dan dient hiervan direct melding te worden gedaan bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs.1.). Voor het op zorgvuldige wijze verplaatsen van de aangetroffen eieren en/of larven dienen de aanwijzingen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid expliciet te worden opgevolgd.

Monitoring en vervolgmaatregelen

- 16 Aan deze ontheffing is een monitoringsverplichting verbonden. De monitoring dient uitgevoerd te worden zoals opgenomen in hoofdstuk 7 van het Compensatieplan met inachtneming van de door ons gestelde additionele voorwaarden in de voorschriften 18 tot en met 21 hierna.
- 17 Indien uit de monitoringsresultaten blijkt dat additionele maatregelen in het compensatiegebied nodig zijn, dan dient hiervoor een concreet voorstel te worden gedaan dat ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1.).
- 18 Aan de voorgestelde monitoringstermijn van minimaal vijf jaar (par. 7.7 Compensatieplan) verbinden wij de volgende randvoorwaarden:
 - na vijf jaar dient een eindevaluatie te worden gedaan middels een concrete rapportage met conclusies en aanbevelingen welke ter goedkeuring dient te worden verstrekt aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1);
 - in additie op een eventueel noodzakelijke extra monitoringsinspanning en/of duur op basis van de eindevaluatie, dient in ieder geval in jaar 7 en jaar 10 nogmaals te worden gemonitord volgens de voorgeschreven wijze van hoofdstuk 7 van het Compensatieplan en het gestelde in voorschrift 19.
- 19 Uiterlijk binnen drie maanden na verlening van dit besluit, dient een concreet Plan van Aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) te worden verstrekt waarin de monitoring van de gebiedsontwikkeling in termen van in ieder geval vegetatieontwikkeling, bodem- en watercondities en indicaties van mogelijke negatieve interacties met andere fauna nader zijn uitgewerkt. Hierin dient concreet te zijn gemotiveerd welke SMART-definitie² wordt gegeven aan een goede, matige en slechte kwaliteit van leefgebied van de betreffende soorten, zodat dit ook heldere handvesten geeft voor behoud van kwaliteit en maatregelen ter verbetering.
- 20 In het Plan van Aanpak als bedoeld in voorschrift 19 dient ter verduidelijking van het gestelde in hoofdstuk 7 van het Compensatieplan te worden aangegeven wat de duur is van elk veldbezoek ter vaststelling van koorroep, eiklommen en larven en zichtwaarnemingen, met hoeveel onderzoekers de onderzoeken worden uitgevoerd en/of welke eventuele transecten er worden gelopen.

² SMART: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden.
01009189-00045319

21 Op de monitoring zijn verder de volgende randvoorwaarden van toepassing:

- a. de resultaten van de monitoring dienen voor de duur van de monitoring, jaarlijks vóór 1 februari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vs. 1);
- b. voorgenoemde resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, notitie of memo waarin in ieder geval een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen bij het uitblijven van het verwachte resultaat is opgenomen;
- c. indien uit de monitoringsresultaten blijkt dat de verwachte resultaten achterblijven, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

Faunapassage

22 Uiterlijk 1 jaar na inwerkingtreding van deze ontheffing dient een concreet voorstel ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) te worden verstrekt, waaruit blijkt dat de realisatie van de faunapassage onder de Molenweg en de daaraan gestelde eisen zoals opgenomen in de Notitie van 23 december 2021 van het Compensatieplan, op duurzame wijze en binnen een vanuit ecologisch oogpunt redelijke termijn zal zijn gerealiseerd.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Voorliggende ontheffing ziet alleen op de aangevraagde beschermde soorten en functies. Blijkt onverhoopt sprake te zijn van andere beschermde soorten en/of functies welke door de activiteiten kunnen worden geschaad, dan dient dit terstond te worden gemeld bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 11 februari 2021 hebben wij een conceptaanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Op 15 juni 2021 is de aanvraag definitief in behandeling genomen. De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van Bedrijventerrein 't Oog ('Westpunt') en een aanliggende groenzone aan de noordzijde van het betreffende terrein. De ontwikkelingen zijn voorzien in het huidige veenweidegebied ten westen van de Polderweg en ten noorden van de Spoorweg in de gemeente Hardinxveld-Giessendam. De aanvraag is namens de gemeente Hardinxveld-Giessendam ingediend en ziet op de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*). Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen en doden van de rugstreeppad en de heikikker;
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreeppad en de heikikker;
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreeppad en de heikikker;
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het anders dan voor verkoop onder zich hebben en vervoeren van de rugstreeppad en heikikker;
- artikel 3.34, eerste lid, van de Wnb inzake het uitzetten van de rugstreeppad en heikikker naar een compensatiegebied aan de noordzijde van het spoor (Betuwelijn)

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 maart 2021 tot en met 1 januari 2026.

Bij de conceptaanvraag zijn de volgende stukken gevoegd, die onderdeel uitmaken van de aanvraag:

- Haan, A. & C. Huibers. 2021. Compensatieplan Blauwe Zoom en Bedrijventerrein 't Oog in Hardinxveld-Giessendam. Kenmerk: P21-002 / W1949, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht, juni 2021.
- Poppelaars, S. 2021. Activiteitenplan Rugstreeppad en Heikikker bedrijventerrein 't Oog te Hardinxveld-Giessendam. Kenmerk: W1941/P21-001, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht, januari 2021.
- Anonymus. 2021. Ecologisch werkprotocol Bedrijventerrein 't Oog te Hardinxveld-Giessendam, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht, januari 2021.
- Huibers, C. 2020. Ecologische voortoets t.b.v. de voorbelasting van het toekomstige bedrijventerrein 't Oog in Hardinxveld-Giessendam. Kenmerk: P20-176/W1910, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht, november 2020.
- Haan, A. 2020. Natuurwaarden bedrijventerrein 't Oog Hardinxveld-Giessendam – onderzoeksresultaten 2018-2020. Kenmerk: W1906. Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht, oktober 2020.
- Tekeningen (2): Voorbelastingsbestek bedrijventerrein 't Oog - Situatie te maken werk. 2019. ADCIM [Concept-20190065-C33].
- Tekeningen (3): Voorbelastingsbestek bedrijventerrein 't Oog - Profielen te maken werk. 2019. ADCIM [Concept-20190065-C43].
- Tekening: Voorbelastingsbestek bedrijventerrein 't Oog – Watercompensatie: Dempden/graven watergangen t.b.v. voorbelasting. 2019. ADCIM [20190065-C100].
- Adviesbureau Mertens B.V. 2019. Beschermde diersoorten ter plaatse van en direct rond Spoorweg te Hardinxveld-Giessendam [concept], rapportnummer 2018.2997, Renkum, juni 2019.

Wij hebben daarnaast de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Huibers-Van der Velde, C. Planning Compensatiegebied, 31 januari 2022.
- Anonymus. 2021. Notitie: Aanvullende informatie Bedrijventerrein 't Oog (Westpunt) te Hardinxveld-Giessendam, Dordrecht 23 december 2021.
- Tekening: Inrichtingsschets Noorden Tiendpark, Flux Landscape Architecture (ongedat.).
- Tekening: Extern compensatiegebied t.b.v. 't Oog – Situatie te maken werk [concept], ADCIM Adviesbureau voor Civiele techniek, Infrastructuur en Milieu, proj.nr. 20180518, tek.nr. 130, Sliedrecht, 23 december 2021.

In aanvulling op bovenstaande documenten hebben wij onderstaande rapportages betrokken bij de beoordeling van de aanvraag:

- Eekelen, R. van, Soes, Ir. D.M., Pellikaan, drs. G.C. & Ing. L.S.A. Anema. 2006. Kruipers in de polder: Inventarisatie en soortbeschermingsmaatregelen kamsalamander, rugstreeppad, heikikker en grote modderkruiper in Alblasserwaard en Vijfheerenlanden, Bureau Waardenburg B.V. i.o.v. Stichting Landschapsbeheer Zuid-Holland, rapportnr. 06-123, Culemborg, 25 juli 2006.
- Min. LNV. 2009. Beleidslijn herintroducties van dieren (bijlage bij 31200 XIV, nr. 215)

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*) is getoetst aan de artikelen 3.5, 3.6, 3.8, 3.25 en 3.34 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (verder: Beleidsregel).

De rugstreeppad en de heikikker betreffen van nature in Nederland in het wild levende soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. Beide soorten zijn tevens opgenomen in Bijlage II van het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de rugstreeppad en/of de heikikker opzettelijk te vangen of te doden;
- de rugstreeppad en/of de heikikker opzettelijk te verstoren;
- voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreeppad en/of de heikikker te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb is het verboden om rugstreeppadden en/of heikikkers anders dan voor verkoop onder zich te hebben of te vervoeren.

Voor het afvangen van rugstreeppadden en/of heikikkers uit het werkgebied worden vangemmers gebruikt. Op grond van het bepaalde in artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb, moeten in een ontheffing expliciet de middelen worden aangewezen die voor het vangen van dieren mogen worden gebruikt.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Op grond van artikel 3.34, eerste lid van de Wnb is het verboden om dieren of eieren van dieren uit te zetten. Op grond van het derde lid, kan ontheffing verleend worden van dit verbod. Op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Beleidsregel verlenen Gedeputeerde Staten ontheffing als bedoeld in artikel 3.34, derde lid, van de wet voor het uitzetten van dieren alleen ten behoeve van herintroductie en/of reproductie.

Beoordeling

Aanvraag

De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft plannen om de veenweidepercelen gelegen in het noorden van Hardinxveld-Giessendam), genaamd 't Oog, te herontwikkelen. Hierbij worden de volgende onderdelen gerealiseerd:

- een bedrijventerrein in het westelijke deel ('Westpunt');
- een groenzone aan de noordkant van het bedrijventerrein (Tiendpark, fasegewijs);
- aanpassingen aan watergangen in het plangebied.

Het plangebied 'Bedrijventerrein 't Oog (Westpunt)' bestaat uit een gebied van circa 6,58 hectare. In de toekomstige situatie zal circa 4 hectare aan uitgifbaar bedrijventerrein worden gerealiseerd en blijft 2,58 hectare over als onbebouwd gebied, waaronder veel water en voorgenoemde recreatieve groenzone van 0,9 hectare.

De werkzaamheden bestaan in hoofdzaak uit het aanbrengen van tijdelijke voorzieningen, het dempen en graven van watergangen en drainage, en het aanbrengen van voorbelasting. De voorbelasting betreft het aanbrengen van een zandpakket van maximaal twee meter gedurende een periode van circa zeven maanden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd in het plangebied naar de aanwezigheid beschermde natuurwaarden door het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) en Adviesbureau Mertens B.V. (Mertens) in 2018, 2019 en 2020. Uit deze resultaten blijkt dat de rugstreepad (*Epidalea calamita*) en de heikikker (*Rana arvalis*) voorkomen in het oostelijk deel van het plangebied. De gevonden aantallen zijn als volgt:

Soort	Jaar	Aantal
Rugstreepad	2018-2019 (Mertens)	Ter plaatse van de geplande groenzone 2 individuen (2018) en 1 individu t.p.v. de westelijke rand van het plangebied.
	2019 (NWC)	In de oostelijke rand van het plangebied, 1 individu
Heikikker	2019 (NWC)	In de oostelijke rand van het plangebied, 12 individuen
	2020 (NWC)	in het oostelijk deel van het plangebied op de grens van de geplande ontwikkeling, 2 individuen. 1 daarvan betrof een vrouwtje gevuld met eieren.

Uit de onderzoeken blijkt daarnaast het volgende:

Rugstreepad

- Het gebied is marginaal geschikt als voortplantingsgebied, foerageergebied en zomerbiotoop. Door de dikke laag klei is het voor de dieren niet makkelijk zich in te graven.
- Als winterrustgebied is het gebied eveneens minder geschikt. Er zijn geen hoger gelegen delen waar de dieren zich vorstvrij in kunnen graven. In de winter is daarnaast sprake van een hoge grondwaterstand. Overwinteringslocaties zijn wel aanwezig in de directe nabijheid in de vorm van taluds langs wegen, tijdelijke gronddepots en rondom boerenerven.

Heikikker

- Het plangebied is geschikt als voortplantingsgebied (ondanks dat de pH-waarden in de watergangen niet optimaal zijn), foerageergebied, zomer- en winterbiotoop. Niet kan worden uitgesloten dat heikikkers in het gebied in de slootovers overwinteren en/of net buiten het plangebied in de houtopstand bij het spoor;
- het plangebied behoort tot de functionele leefomgeving van deze soort.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal een gedeelte van de functionele leefomgeving van bovengenoemde soorten verdwijnen en worden individuen van deze soorten opzettelijk verstoord. Ook is ondanks de zorgvuldige werkwijze niet met zekerheid uit te sluiten dat er een individu gewond raakt of gedood wordt doordat de rugstreepadden en heikikkers onverhoopt met het te verwijderen materiaal mee afgevoerd worden en slachtoffers zijn eveneens niet helemaal uit te sluiten ondanks zorgvuldig handelen bij het afvangen. Omwille van de mitigerende maatregelen zullen namelijk ook individuen worden gevangen en uitgezet (bijgeplaatst worden in het compensatiegebied). Gezien het voorgaande, is sprake van het overtreden van de verbodsbepalingen als bedoeld in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid, artikel 3.6, tweede lid, en artikel 3.34, eerste lid, van de Wnb.

Het gebruik van vangemmers om rugstreepadden en heikikkers te vangen betreft verder het gebruik van een niet-selectief vangmiddel welke in een ontheffing Wnb expliciet dient te worden aangewezen op grond van artikel 3.25 Wnb.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de rugstreepad en de heikikker tot een minimum te beperken worden mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 5.2 van het Activiteitenplan en hoofdstuk 4, 6 en 7 van het Compensatieplan.

Mitigerende maatregelen

De mitigerende maatregelen zijn samengevat als volgt:

1. ontoegankelijk maken van het werkgebied;
2. wegvangen en verplaatsen van individuen om doden en verwonden zoveel mogelijk te voorkomen;
3. werken in de minst kwetsbare perioden;
4. aanpassen werkapparatuur of werkwijze om zo min mogelijk dieren te verwonden of te doden;
5. inschakelen van een rugstreepad/heikikkerdeskundige;
6. opstellen ecologisch werkprotocol.

Compenserende maatregelen

Door de aanleg van het bedrijventerrein en tevens de toekomstige ontwikkeling van de woningbouwlocatie "Blauwe Zoom" ten zuiden van de Spoorweg gaat leefgebied van rugstreepad en/of heikikker verloren. De plannen omvatten een dusdanige verkleining en isolatie van het leefgebied dat de individuen en de gehele

populatie van voorgenoemde soorten op termijn niet duurzaam behouden kan blijven. Daarom heeft de gemeente Hardinxveld-Giessendam voor deze soorten tien percelen aangekocht ten noorden van de Betuwelijn en ten zuiden van de Giessendamse Tiendweg (kavels 352, 355, 358 en 361) met een gezamenlijk oppervlak van 87.930 m²: "Compensatiegebied Oost". Voor de inrichting (optimalisatie) van dit compensatiegebied is reeds een separate ontheffing afgegeven bij besluit van 9 februari 2022 (met kenmerk: ODH245362). Binnen het compensatiegebied kunnen alle onderdelen van de levenscyclus van de betreffende soorten plaatsvinden (winterrust, voortplanting, eiafzet en foerageren). Een adequaat soortgericht beheer van het gebied voor de rugstreeppad en de heikikker is een expliciet onderdeel van voorgenoemde ontheffing inclusief monitoring van de effectiviteit van dit compensatiegebied voor onder andere deze soorten.

Sprake is van de volgende te realiseren voorzieningen in het compensatiegebied:

- Realisatie van vier geïsoleerde voortplantingspoelen voor de heikikker: de poelen worden voorzien van glooiende, natuurvriendelijke oevers (1:3) aan de zonbeschonen zijde. Er staat gemiddeld 50 cm en op het diepste punt 70 cm water in de poelen. Na de voortplantingsperiode mogen de poelen droogvallen, dit voorkomt ook dat er vis in de poelen gaat leven. De poelen hebben een afwisselende grootte, waarbij de grootste 20x10 meter is. Deze poelen zullen geïsoleerd van ander water komen te liggen. De pH-waarde van de poelen zal daarbij worden verlaagd tot een pH-waarde van 5,0 - 6,0 middels plaggen of het uitgraven van de poelen tot op het veen waarbij de kleilaag afgegraven wordt.
- Aanplant van vlotgras bij de poelen.
- Aanleg van inhammen/ondiepe oeverzones in de bestaande watergangen en één oeverpoel (welke eenzijdig via een ondiepe drempel in verbinding staan met watergang) ten behoeve van de rugstreeppad.
- Aanleg van verbindingsslotten.
- Realisatie van glooiende oevers.
- Realisatie van vier geïsoleerde greppels.
- Afdammen van bestaande sloten.
- Aanleg van grondwallen (max. 1 m hoog). Deze grondwallen zullen ingeplant worden met inheemse streekeigen struweelsoorten en op sommige grondwallen zullen ook takkenrillen aangebracht worden.
- Aanleg van bosschages (overwinteringsbiotoop);
- Realisatie van kruidenrijkgrasland en toepassen sinusbeheer;
- Monitoring van het compensatiegebied.

Ten aanzien van bovengenoemde maatregelen overwegen wij het volgende:

Deze maatregelen achten wij in grote lijnen afdoende. Op enkele onderdelen achten wij het echter noodzakelijk en niet onredelijk om de maatregelen nader te nuanceren op de onderstaande punten:

1. Het ecologisch werkprotocol dient meer in detail te worden uitgewerkt en dient tevens op locatie aanwezig te zijn en aan de met toezicht en handhaving belaste ambtenaren op verzoek te kunnen worden getoond. Zorgvuldige werkuitsvoering wordt daarmee meer geborgd en transparant. Via de voorschriften 3,4 en 5 hebben wij hier nadere eisen aan verbonden.
2. Omdat het vangen van rugstreeppadden en heikikkers zorgvuldig moet gebeuren en sterk afhankelijk is van onder andere de weersomstandigheden, de duur en het functioneren van de vangmiddelen en schermen hebben wij hier nadere randvoorwaarden aan verbonden in de voorschriften 10 tot en met 14. Daarmee is een effectieve en zorgvuldige wijze van vangen en uitzetten (bijplaatsen) voldoende gegarandeerd.
3. Hoewel het vangen van individuen plaatsvindt voor de eiafzetting, lijkt het ons niet onredelijk dat indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden onverhoopt toch nog sprake mocht zijn van eieren en/of larven in het plangebied, dat hiervan direct melding wordt gedaan bij Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en dat op aanwijzingen van de met toezicht en handhaving belaste toezichthouders/ambtenaren de betreffende eieren

en/of larven worden verplaatst. Dit gezien de kwetsbaarheid van eieren/larven en de kritische randvoorwaarden ten aanzien van het ontvangende water (o.a. pH-waarde, vrij van vispredatie of anderzijds, temperatuur en bezonning etc.). In voorschrift 15 hebben wij hier nadere randvoorwaarden aan verbonden.

4. Voor zowel de rugstreeppad als de heikikker geldt dat wij de momenten van ecologische begeleiding, vrijgave van werkzaamheden en dergelijke hebben verbonden aan het bijhouden van een ecologisch logboek (vs. 3).
5. Additionele maatregelen: de noodzaak tot het treffen van additionele maatregelen in het compensatiegebied om daarmee de effectiviteit te garanderen -mocht dit blijken uit de monitoringsresultaten- hebben wij in dit besluit expliciet geborgd (vs. 17).
6. Schermen dienen te blijven staan totdat de werkzaamheden zijn afgerond om er zeker van te zijn dat er geen nieuwe influx is van rugstreeppadden en/of heikikkers naar het bouwterrein (vs. 14).

Ten aanzien van de voorgestelde monitoring stellen wij verder het volgende:

- A. In hoofdstuk 7 van het Compensatieplan van juni 2021 is de wijze van monitoring van de ontwikkeling van Compensatiegebied Oost opgenomen. Als zodanig is dit geborgd in de reeds verleende ontheffing van 9 februari 2022 inzake de inrichting van het compensatiegebied. Deels is dit ook ingegeven omdat ter plaatse reeds aanwezigheid van heikikker en rugstreeppad is verondersteld. Middels het gestelde in voorschrift 17 van dit besluit willen wij benadrukken dat in voorliggend besluit deels (zie volgend) bij deze monitoring/monitoringsresultaten kan worden aangesloten. Wij achten het echter niet onredelijk om de gestelde monitoringsduur van minimaal vijf jaar, en de mogelijkheid om deze te verlengen indien de onderzoeksresultaten daartoe aanleiding geven, meer concreet te maken en uit te breiden. Omdat het gaat om het behoud van een populatie en de voorzienbare inzet van het compensatiegebied ook voor de ontwikkelingen in de Blauwe Zoom, is het nodig om over een langere periode te monitoren. Met name omdat populatieontwikkelingen dynamisch van aard zijn. In voorschrift 18 hebben wij dit nader genuanceerd. Tevens hebben wij om deze reden een langere ontheffingsduur verbonden aan dit besluit.
- B. Naast het voorkomen van de rugstreeppad en de heikikker binnen het compensatiegebied (hoofdstuk 7 Compensatieplan) dient de vraag expliciet te worden beantwoord of het gebied optimaal voldoet aan de eisen die deze soorten stellen aan hun leefomgeving c.q. of aan de gestelde inrichtingsvoorwaarden is voldaan. Het oogmerk van de monitoringsopgave dient dan ook tweeledig te zijn. Daar waar huidige voorgestelde monitoring van aanwezigen individuen (hoofdstuk 7 Compensatieplan) inzicht geeft in de ontwikkeling van de populatie, dient ook gewaarborgd te zijn dat de aangenomen kwaliteitsontwikkeling van het gebied goed verloopt om deze populaties op een duurzame wijze te behouden.

De monitoring dient zich daarom ook expliciet te richten op het volgen van de ontwikkelingen van de vegetatie (successie) en de structuur en variatie daarvan c.q. de abiotische randvoorwaarden zoals bodemsubstraat (vergraafbaarheid), grondwaterstand en waterkwaliteit in relatie tot de diverse leefgebiedsfuncties (winterhabitat, voortplanting, eiafzet en foerageren). Zo is voor de voortplanting de pH van het voortplantingswater belangrijk alsmede de aanwezigheid van voldoende vegetatie om eitjes aan te hechten en als schuilgelegenheid voor larven. Voor de winterrust dient verder sprake te zijn van een goed vergraafbare bodem, een vorstvrije locatie en een goede beschutting. Maar ook de aanwezigheid van andere soorten kikkers (met name groene kikkers) of fauna (m.n. vogels zoals reiger, buizerd en kleine marterachtigen) kan een indicator zijn van kwaliteit als vaststaat dat dit aantal zodanig hoog is dat voedselconcurrentie en/of predatie van larven of adulten van heikikker en/of rugstreeppad niet valt uit te sluiten. Dit zijn aspecten die daarom aan de monitoring moeten worden toegevoegd. Via het gestelde in voorschrift 19 van dit besluit geven wij hieraan gevolg. Op grond hiervan, hebben wij aan dit besluit de voorwaarde verbonden om uiterlijk binnen drie maanden na verlening van dit besluit, ter goedkeuring een concreet Plan van Aanpak te verstrekken waarin de monitoring van de gebiedsontwikkeling op voorgenoemde punten nader is uitgewerkt. Hierin dient te zijn

gemotiveerd welke SMART³-definitie wordt gegeven aan een goede, matige en slechte kwaliteit van het leefgebied van de betreffende soorten, zodat dit ook heldere handvesten geeft voor behoud van kwaliteit en maatregelen ter verbetering.

- C. Nu het Compensatieplan geen uitwerking geeft van de duur van de bezoeken, de eventuele transecten welke worden gelopen en/of de inzet van het aantal onderzoekers, dient dit aan het Plan van Aanpak te worden toegevoegd (vs. 20).

Als expliciete voorwaarde in de Notitie van 23 december 2021 wordt tenslotte gesteld dat het compensatiegebied via een faunapassage verbonden moet worden met de omgeving Giessen-Oudekerk (pagina 9-15) om uitwisseling van individuen mogelijk te maken. Dat maakt, dat (1) wij het nodig achten om een goede dimensionering en uitvoering van deze passage te borgen en (2) de functionaliteit van deze passage ook additioneel te monitoren zodat de effectiviteit daarvan ook is verzekerd. Dit is opgenomen in voorschrift 22.

Staat van instandhouding

De rugstreeppad komt in Nederland plaatselijk zeer algemeen voor. Sprake is van drie belangrijke verspreidingskernen: de duinen, het riviereengebied en delen van de polders in Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en de Noordoostpolder. De soort komt in de Alblasserwaard vooral voor langs de stroomruggen met kalkarme zavel of kleigronden en minder op de veengronden (Van Eekelen et al. 2006). In het verleden is de bodem in het plangebied ernstig verstoord door het ter plaatse aangelegde werkterrein ten behoeve van de realisatie van de Betuwelijn, waarbij er op het veen een dikke laag zand en klei aangebracht is hetgeen de aanwezigheid van de rugstreeppad kan verklaren. De tijdens het onderzoek geconstateerde niet-optimale omstandigheden (o.a. hoge grondwaterstanden in de winter) sluiten verder aan bij de gevonden lage aantallen (zie voorgaand).

In Zuid-Holland vormen de veenweidegebieden in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een belangrijk gebied voor de heikikker. De heikikker heeft in tegenstelling tot de rugstreeppad een voorkeur voor veengronden en is ook meer kritisch ten aanzien van zijn habitat. Deze voorkeur neemt af naarmate de veengronden met een dikker kleidek bedekt zijn. Daarnaast is het veenweidelandschap een open landschap waardoor de heikikker in het voordeel is ten opzichte van de bruine kikker die in kleinschaligere landschapstypen voorkomt. Dat kan wellicht verklaren waarom de dieren alleen in het oostelijke perceel van het plangebied aangetroffen zijn: dit perceel heeft geen onderdeel uitgemaakt van het werkterrein voor de aanleg van de Betuwelijn waardoor de bodem niet is verstoord. Voor de heikikker zou aldus ook geredeneerd kunnen worden dat slechts een deel van het plangebied geschikt leefgebied betreft hetgeen ook de compensatieopgave zou verminderen. Worst case is echter aangenomen dat het gehele plangebied leefgebied betreft.

In het Activiteitenplan is een inschatting gemaakt van de effecten op verschillende criteria voor de beoordeling van de staat van instandhouding van de rugstreeppad en de heikikker in het plangebied en in de directe omgeving (tabel 4). Dit is gedaan volgens de methode van Limpens & Schillemans (2016). Daaruit volgt dat ten gevolge van de ontwikkeling van het bedrijventerrein en de hiervoor voorgestelde maatregelen geen sprake is dat de staat van instandhouding verslechterd dan wel dat de soort op lokaal en regionaal niveau verdwijnt.

Conform artikel 5.1 van de Beleidsregel kan alleen ontheffing worden verleend voor het uitzetten van dieren voor herintroductie en repopulatie. De afgevangen heikikkers en rugstreeppadden worden bijgeplaatst in het gerealiseerde compensatiegebied, dat reeds leefgebied is van deze soorten. Hiermee is sprake van het bijplaatsen, repopulatie, van dieren in een bestaande populatie.

Conform het gestelde in artikel 5.1 van de Beleidsregel dient te worden aangesloten bij de nationale 'Beleidslijn herintroducties van dieren'. Voor zover van toepassing op voorliggende situatie hebben wij hieraan getoetst. De overwegingen zijn in deze als volgt:

Taxonomische status

Bij kleine populaties kan genetische variatie verloren gaan door inteelt ten koste van de fitness van de individuen. Indien *kleine* populaties onderling sterk (genetisch) verschillen kan dat aldus gevolgen hebben voor de populatie als totaal wanneer de individuen worden samengebracht. Van belang is dat de individuen genetisch voldoende verwant zijn aan bestaande populaties waarmee zij in contact komen. Dit geldt met name voor de heikikker daar deze i.t.t. de rugstreppad veel minder mobiel is. Ook vanwege de meer expliciete biotoeisen, is dit de meest kritische soort. In onderstaande analyse wordt daarom de heikikker als maatstaf gebruikt. Waar relevant wordt de rugstreppad nog expliciet genoemd.

Ten aanzien van de genetische variatie stellen wij het volgende:

Over de verwantschap bestaat geen twijfel. Tot de aanleg van de Betuwelijn in 1995 was sprake van één aaneengesloten poldergebied. Niet duidelijk is in hoeverre er in de huidige situatie reeds uitwisseling plaatsvindt met het veenweidegebied ten noorden van de spoorlijn waarbinnen ook het compensatiegebied is gelegen. Dat neemt niet weg, dat kennelijk nog steeds wel sprake is van een (minimale) levensvatbare populatie (met voldoende diversiteit) in het poldergebied onder de spoorlijn (ca. 180 ha.) waarvan het geplande bedrijventerrein (ca. 6,6 ha) onderdeel uitmaakt. Dat blijkt uit de huidige waarnemingen van heikikker (en rugstreppad) in het plangebied van het bedrijventerrein en het te ontwikkelen woongebied 'Waardzone' aan de oostzijde van de Polderweg. In het plangebied is zelfs een heikikker-vrouwtje met eieren aangetroffen in 2020 (foto 5-6 Activiteitenplan). Het feit dat de soorten nog steeds voorkomen sinds de aanleg van de Betuwelijn 27 jaar na dato en circa 10 (overlappende) generaties⁴ verder, maakt dat de populatie kennelijk nog voldoende genetisch divers is om gezonde reproductieve individuen voort te brengen daar aangenomen mag worden dat de aanwezige populatie voldoende veerkrachtig is geweest om sindsdien opgetreden variaties in biologische en fysische omgeving zoals het weer, voedselvoorziening, predatie, ziekten en competitie (zgn. 'omgevingsstochasticiteit') het hoofd te bieden. Met een sterk afgenomen fitness door inteelt is dat niet waarschijnlijk. Er zijn daarom ons inziens geen risico's ten aanzien van de overall fitness van de ontvangende populatie boven het spoor door het bijplaatsen van de individuen afkomstig van het bedrijventerrein. Naar verwachting gaat het ook om een relatief klein aantal individuen nu tijdens onderzoek uitsluitend in het oostelijk deel van het plangebied, 14 heikikkers en 1 rugstreppad in het plangebied zijn aangetroffen.

Kenmerken van het compensatiegebied

Uitgangspunt voor de compensatieopgave is de huidige situatie en de garantie dat de lokale populatie duurzaam op termijn kan blijven voortbestaan. In het huidige plangebied van circa 6,6 hectare zijn in beginsel alle leefgebiedfuncties (niet optimaal) aanwezig. In het compensatiegebied (ca. 8,8 hectare) wordt voorzien in alle mogelijke leefgebiedsfuncties en worden deze in kwaliteit (sterk) verbeterd. Via randvoorwaarden in de ontheffing voor de inrichting van dat gebied is adequaat beheer reeds geborgd. Ook wordt voorzien in monitoring van de geplande ontwikkeling van het gebied zodat waar nodig extra maatregelen getroffen kunnen worden. Via voorschriften zijn hier nadere randvoorwaarden aan verbonden (zie paragraaf maatregelen). Omdat als randvoorwaarde is opgenomen dat de huidige waterkwaliteit (pH) in het compensatiegebied verbeterd moet worden om optimale voortplantingscondities te borgen voor de heikikker, dat op korte termijn een faunatunnel met geleiding onder de Molenweg nodig is voor uitwisseling met populaties in de omgeving Giessen-Oudekerk (pagina 9-15 Notitie 23 december 2021) en tevens nog bezien moet worden of het zand voor de aan te leggen grondlichamen voldoende doorgraafbaar is, hebben wij hier nadere randvoorwaarden aan verbonden in de

⁴ Heikikkers worden geslachtsrijp vanaf het 2-3 e levensjaar.
01009189-00045319

voorschriften 19 en 22. Hiermee achten wij voldoende verzekerd dat aan de gestelde randvoorwaarden wordt voldaan ter borging van de staat van instandhouding

- Draagkracht

Het compensatiegebied staat niet op zichzelf. Verondersteld is dat dit reeds bestaand geschikt leefgebied betreft ondanks dat de heikikker (tevens rugstreeppad) niet via eDNA kon worden aangetoond. Bekende leefgebieden van de heikikker zijn namelijk gelegen in de directe nabijheid (265 tot 1300 meter afstand) van het aangewezen compensatiegebied. Voor de rugstreeppad geldt dat het compensatiegebied zich nabij het kerngebied bevindt dat in de omgeving van Giessen-Oudekerk gelegen is. Het compensatiegebied maakt verder onderdeel uit van ruim 4.633 hectare geschikt en min of meer aaneengesloten veenweidegebied. Het gehele veenweidegebied van de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden (ca. 25.000 hectare) behoort tot het leefgebied van de metapopulatie. Doordat het compensatiegebied dichterbij en minder geïsoleerd ligt van de andere populaties heikikkers en rugstreeppadden, zullen de dieren na verplaatsen uitwisselen met de dieren in de andere populaties wat de genenpool gezond houdt.

Voor heikikker zijn geen gegevens bekend over de minimumpopulatiegrootte die benodigd is om de populatie duurzaam te laten voortbestaan (Glandt, 2006). Er wordt geschat dat voor een duurzame populatie gewervelde dieren voldoende habitat voor 7000 zich voortplantende dieren aanwezig dient te zijn (Reed et al, 2003) om duurzaam voortbestaan te garanderen. Uitgaande van een gemiddelde dichtheid van (worst case) 30 dieren per hectare (gebaseerd op o.a. Alblasserwaard en Vijfheerenlanden) dient aldus sprake te zijn van circa 233 hectare aan geschikt habitat. De situering van het compensatiegebied voldoet hieraan. Op basis van het uitgevoerde onderzoek in het compensatiegebied wordt aangenomen dat er op dit moment minder dieren in het compensatiegebied aanwezig zijn dan de gemiddelde dichtheid van 30 dieren per hectare (zie voorgaand). Door de herinrichting van het gebied wordt de kwaliteit van het compensatiegebied verhoogd. In combinatie met de verbinding naar aangrenzende gebieden, waarvan bekend is dat de soorten er ook voorkomen, zal het compensatiegebied voor de over te plaatsen dieren robuust genoeg zijn om er duurzaam behouden te blijven.

Uit onderzoek van Van Eekelen et al. (2006) naar het voorkomen en de voorkeuren van heikikkers in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden blijkt bovendien dat heikikkers relatief veel zijn aangetroffen in extensief beheerde terreinen als natuurreservaten of overhoekjes en grienden. Het gaat hierbij om terreinen met een minimumgrootte van 0,5 hectare. Vierentwintig procent van de dieren werd binnen extensief beheerde terreinen aangetroffen. Het aandeel extensief beheerde terreinen van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden bedraagt hierbij 7,4 % van het landelijk gebied. Dit wijst erop dat de dieren een duidelijke voorkeur hebben voor extensief beheerde gebieden. De optimalisatie van 8,8 hectare extensief (soortgericht) beheert natuurerrein kan aldus een belangrijke bijdrage leveren aan het behoud van de soorten en het versterken van het leefgebied.

Op grond van bovenstaande achten wij voldoende aannemelijk dat het compensatiegebied voldoende draagkracht heeft om de individuen afkomstig uit het plangebied van het bedrijventerrein op een duurzame wijze te kunnen huisvesten.

- Bescherming op lange termijn

Middels voorwaarden opgenomen in de ontheffing voor de inrichting van het compensatiegebied is de bescherming ook planologisch (of vergelijkbaar) verzekerd. Hieraan hoeven derhalve geen nadere randvoorwaarden te worden verbonden in voorliggend besluit.

- Onderzoek:

Voorzien wordt in een monitoring van het gebied (hoofdstuk 7 Compensatieplan). Middels de in

voorliggend besluit aan de monitoring/monitoringsresultaten verbonden extra randvoorwaarden (vs. 16 - 21) wordt voldoende verzekerd dat -indien nodig- tijdig en doelmatig kan worden ingegrepen om de effectiviteit van de maatregelen/het uitzetten te garanderen. Gelet op de nadere voorwaarden aan de monitoring, hebben wij een langere ontheffingsperiode verbonden aan dit besluit. Deze is verlengd tot 2036.

Conclusie

De Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming (H3 Wnb) kent geen invulling van de compensatieplicht zoals bij de gebiedenbescherming (H2 Wnb). Aan een ontheffing op grond van deze wet kunnen wel compensatievoorwaarden worden verbonden die er voor zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet wezenlijk wordt aangetast. Met inachtneming van de door ons gestelde randvoorwaarden en de eisen, welke aan de uitvoering en de compensatie worden gesteld vanuit de aanvraag, concluderen wij dat deze afdoende zijn om de populaties van de heikikker en rugstreepad in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Ondanks de afname in oppervlakte in absolute zin, wordt het leefgebied van beide soorten ten opzichte van de huidige situatie voldoende in kwaliteit verbeterd. De uitvoering van de maatregelen, monitoring en beheer is hierbij gegarandeerd. De voorgenomen uitzetting (bijplaatsing) voldoet daarbij bovendien aan de Wnb en het beleid inzake uitzetten.

Ecologisch werkprotocol en logboek

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd. Omdat sprake is van het actief vangen en verplaatsen van heikikkers en rugstreepadden achten wij het noodzakelijk dat de vangacties, de controlemomenten en tijden, het aantal gevangen individuen, weersomstandigheden worden bijgehouden in een logboek welke op locatie aanwezig dient te zijn. Ook dient in het logboek duidelijk te staan wanneer en waarom de diverse werkzaamheden zijn vrijgegeven door de betrokken ecologisch deskundige. Hetzelfde geldt voor de goedkeuring van voornoemde deskundige ten aanzien van de te realiseren tijdelijke mitigatie en compensatie. Via voornoemde voorschriften is dit gegarandeerd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van de volgende belangen als bedoeld in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb:

- Dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (rugstreepad en heikikker).

De motivatie is hiervoor (kort samengevat) als volgt:

De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft geen uitgeefbare bedrijventerreinen meer beschikbaar. Tot 2020 is er een vraag van circa 5 hectare netto aan bedrijventerrein, zo volgt uit onderzoek welke tevens is beschreven in de Bedrijventerreinenstrategie Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden 2015. Ook binnen de regio Drechtsteden is de behoefte aan bedrijventerreinen onderzocht. Bedrijventerrein 't Oog wordt hierin expliciet genoemd. In het kader van het bestemmingsplan (toelichting) is de noodzaak nader in detail uitgewerkt. Zo bevat het bestemmingsplan onder andere een aanvullend advies over de ruimtebehoefte⁵. Daarbij is gekeken naar het marktgebied, de totale ruimtebehoefte en het concurrerend aanbod. Daaruit volgt onder andere dat de huidige lage leegstand van bedrijfspanden in Hardinxveld-Giessendam geen ruimte laat om in de additionele vraag naar bedrijventerreinen tot

⁵ Ecorys. 2018. Ruimtebehoefte bedrijventerrein 't Oog Hardinxveld-Giessendam. Rotterdam, 3 juli 2018. 01009189-00045319

2040 via herstructurering te voorzien. Het direct uitgeefbaar aanbod in het marktgebied bedraagt thans slechts een hectare. Dit betekent dat wanneer bedrijventerrein 't Oog ('Westpunt') niet ontwikkeld wordt er in het marktgebied een tekort aan ruimte voor lokale bedrijvigheid zal te ontstaan. Dat de beleidsmatig aangetoonde behoefte ook daadwerkelijk aanwezig is wordt bevestigd door intentieverklaringen en een grote hoeveelheid schriftelijke aanvragen van gegadigden.

De ruimtelijke grondslag voor het bedrijventerrein volgt uit diverse ruimtelijke plannen: de Gemeentelijke Structuurvisie 2030 en het provinciale (ontwerp) Programma Ruimte. Het bedrijventerrein in de westpunt van 't Oog wordt in de Structuurvisie expliciet genoemd (H. 5.5) en tevens vermeld als zijnde hoge bestuurlijke prioriteit (H. 6). De ontwikkeling van bedrijvigheid in de westpunt van 't Oog is tevens onderdeel van het coalitieakkoord van het college 2018-2022 (H 2). De Structuurvisie is uitgewerkt in het bestemmingsplan "t Oog bedrijven" dat op 3 juni 2020 onherroepelijk is vastgesteld. Het bestemmingsplan 't Oog – Bedrijven biedt in het noordelijke deel van het plangebied ruimte voor bedrijvigheid in maximaal milieucategorie 4.1. Uitgeefbaar terrein van deze milieucategorie is binnenstedelijk niet beschikbaar. Op provinciaal niveau is de ontwikkeling opgenomen in de zogenaamde "3 hectare kaart". Dat is de kaart met aangewezen te ontwikkelen woningbouwlocaties, bedrijventerreinen en andere stedelijke ontwikkelingen groter dan 3 hectare buiten bestaand stads- en dorpsgebied (BSD). Als een locatie is opgenomen op de "3 hectare kaart" betekent dit dat de provincie op hoofdlijnen geen ruimtelijk bezwaar heeft tegen de betreffende ontwikkeling.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten die als gevolg van dit project voor de rugstreeppad en heikikker zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

De realisatie van het bedrijventerrein is locatiegebonden (zie ook overwegingen hiervoor). Een ruimtelijke afweging heeft ook plaatsgevonden in het onherroepelijke bestemmingsplan waarmee de locatie verder is geconsolideerd. Binnen het stedelijk gebied heeft Hardinxveld-Giessendam geen mogelijkheden meer om aan de vraag naar bedrijventerreinen de voorzien. Er is geen alternatief beschikbaar voor de aanleg van een bedrijventerrein van deze omvang en milieucategorie. De ligging van het plangebied bevindt zich in de uiterste westpunt van het gebied op een locatie die in het verleden al is benut voor en qua ondergrond verstoord is door de aanleg van een werkterrein bij de aanleg van de Betuweroute. Bij de bestemmingslegging, inrichting en exploitatieopzet van het plangebied is rekening gehouden met de aanleg van een groenbestemming die geschikt is voor en bijdraagt aan een kwalitatieve verbetering van het leefgebied van aangetroffen diersoorten. De ligging van dit groengebied aan de noordzijde van het plangebied is een bewuste keuze vanuit de gedachte dat vanuit dit gebied zowel voor de korte als langere termijn een landschappelijke/groene verbinding aanwezig blijft met de rest van het gebied 't Oog. Ook wordt voorzien in compensatie buiten het plangebied en de werkzaamheden zijn zo ingericht dat optimaal rekening wordt gehouden met aanwezige soorten en functies, waaronder het voorafgaand afvangen van aanwezige heikikkers en rugstreeppadden. Deze maatregelen zijn ook middels de voorschriften nog nader geborgd.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de heikikker en de rugstreeppad zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Naast een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb en artikel 3.34, derde lid, van de Wnb in samenhang met artikel 5.1, eerste lid, van de Beleidsregel worden verleend.